

Dernek Başkanından

Sayın Dernek Üyeleri,

19 Ekim 2007 tarihinde yapılan Dernek Genel Kurul toplantısında 2007-2009 dönemi için Türk Toksikoloji Derneği (TTD) 11. Yönetim Kurulu seçilmiş ve göreve başlamıştır. Göstermiş olduğunuz güven ve desteğe Yönetim Kurulu adına teşekkür ederim.

Türk Toksikoloji Derneği, kurulduğu 1 Ekim 1987 tarihinden bu yana gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde son derece başarılı çalışmalar yapmış ve bugünkü güçlü durumuna ulaşmıştır. Bu başarılı hizmetlerde emeği geçen dernek yöneticileri ve üyelerine takdir duyguları ile bir kez daha teşekkür ederek aynı başarılı çizgiyi sürdürmek azmiyle görevimize başlıyoruz.

Derneğimiz, ülkemizde insan sağlığı ve çevrenin kimyasalların zararlı etkilerinden korunması ve oluşan zararın ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalara katkı verilmesi gibi toksikolojinin çeşitli alanlarında çalışanların bir çatı altında toplanması hedeflenerek kurulmuştur. 1988 tarihinde Dernek "Türk Toksikoloji Derneği" adını almıştır ve 1989'da Avrupa Toksikoloji Dernekleri Federasyonu (EUROTOX), 1998'de Uluslararası Toksikoloji Birliği (IUTOX) üyesi olmuştur. TTD kurulduğu günden itibaren belirlediği hedefler doğrultusunda yoğun çalışmalar yaparak, bugün Dünya'da saygınlığı ile tanınan ve uluslararası düzeyde aktivitelerde bulunan bir sivil toplum örgütü konumuna gelmiştir. Eğitim sempozyumları ve ulusal bilimsel kongreler organize etmesinin yanı sıra, çeşitli uluslararası kongrelere de imza atmıştır. 1999 yılında Antalya'da The 4th Congress of Toxicology of Developing Countries (4th CTOX-DC), 2001 yılında İstanbul'da The 39th Congress of the European Societies of Toxicology (EUROTOX 2001), 2003 yılında Antalya'da 5th International Congress of Turkish Society of Toxicology (5th IC-TST) ve 2006 yılında 6th International Congress of Turkish Society of Toxicology (6th IC-TST) gibi uluslararası bilimsel toplantıları düzenlemiştir. Derneğin kurucu üyelerinden Prof. Dr. Ali Esat KARAKAYA 2001-2004 yıllarını kapsayan 3 yıllık süre için IUTOX' un Yönetim Kurulu'nda Seçilmiş Başkan olarak, 2004-2007 yıllarında da IUTOX Başkanı olarak görev yapmıştır ve 2007-2010 dönemi için "IUTOX Nomination Committee" başkanlığı görevini yürütmektedir. Prof. Dr. Mümtaz İŞCAN, 2001-2004 ve 2004-2007 yıllarını kapsayan dönemlerde EUROTOX Yönetim Kurulu Üyesi olarak görev yapmış ve 2007-2010 dönemi için de IUTOX Yönetim Kurulu'na seçilmiştir. Prof. Dr. Nurşen BAŞARAN, 2005-2007 yıllarını kapsayan 2 yıllık süre için "EUROTOX Speciality Section of Carcinogenesis" Başkanı olarak seçilmiştir ve 2007-2009 yılları için de görevine devam etmektedir. Daha önce görev yapan Dernek Yönetim Kurullarımızı ve Uluslararası Toksikoloji Kurullarında görev alan dernek üyelerimizi bu başarılı çizgilerinden ötürü yürekten kutluyoruz.

Derneğimizin Yeni Yönetim Kurulu olarak, son Genel Kurul'da alınan ilke kararları doğrultusunda, "Alt Çalışma Gruplarının: Klinik Toksikoloji; Toksikolojik Risk Değerlendirme; Çevresel Mutajenezis; Çevre ve Ekotoksikoloji; Farmakovijilans ve İlaç Güvenliliği" konularında oluşturulması ve yönergesinin hazırlanması, 2009 yılında düzenlenmesi planlanan Türk Toksikoloji Derneği 7. Kongresi'nin hazırlıklarının yapılması gibi görevlerimizin yanı sıra, genel toksikoloji, ilaç ve kimyasalların güvenliliği ve risk değerlendirmesi gibi toksikoloji konularında çeşitli kamu ve özel kurumlara eğitim toplantıları ve seminerler düzenleyerek bilim-sel iletişimi sağlayacak ve yine ilaç, besin ve kimyasallar nedeniyle oluşabilecek sağlık riskleri konusunda danışmanlık hizmetlerine devam ederek toplumu doğru bilgilendirme ve yönlendirmeyi sürdüreceğiz. Derneğimizce seçilen ve EUROTOX onaylı toksikolog (ERT) unvanı vermekle yetkili "Türk Toksikoloji Derneği ERT Kurulu" çalışmalarına başlamıştır, bu konuda yapılacak duyurular derneğimiz inter-net sayfasından izlenebilecektir.

Saygı ve sevgilerimle,

Prof. Dr. Asuman KARAKAYA

TTD Yönetim Kurulu Başkanı

Türk Toksikoloji Derneği 7. Kongresi

30 Mayıs - 1 Haziran 2009

ODTÜ Kongre Merkezi, ANKARA

Not : Lütfen Ajandanıza işaretleyiniz. Kongre ile ilgili gelişmeler www.turktox.org.tr sitesinden takip edilebilir..

İçindekiler

Dernek Başkanından	1
2007-2009 Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri	2
Dünya'da Toksikoloji Sertifikasyon Sistemleri ve Türkiye'de Toksikolojinin Geleceğinde Sertifikasyonun Önemi	2
EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Grubu Başkanı	
Prof. Dr. Nurşen BAŞARAN ile Söyleşi	4
ABD'de Lisansüstü Toksikoloji Eğitimi	5
Tarım İlaçları Kongre ve Sergisi'nin Ardından	6
44. EUROTOX Kongresinin Ardından	6
Haberler	7
Medyada TTD	7
Bilimsel Toplantılar	8
Akademik Aşamalar	8

2007 - 2009 Yönetim ve Denetleme Kurulu Üyeleri

Yönetim Kurulu Üyeleri (Asil)

Prof. Dr. Asuman Karakaya (Başkan)
Prof. Dr. Sinan Süzen (2. Başkan)
Doç. Dr. Hilmi Orhan (Genel Sekreter)
Prof. Dr. Benu Karahalil (Sayman)
Prof. Dr. Nurhayat Barlas (Üye)
Doç. Dr. Ülkü Ündeğer (Üye)
Doç. Dr. Çetin Kaymak (Üye)

Yönetim Kurulu Üyeleri (Yedek)

Doç. Dr. Terken Baydar
Yrd. Doç. Dr. Gonca Çakmak Demircigil
Uzm. Ecz. Özge Cemiloğlu Ülker
Uzm. Ecz. Gözde Girgin
Uzm. Ecz. Onur Kenan Ulutaş
Dr. Ecz. Ahmet Oğuz Ada
Uzm. Kim. Elçin Deniz Özdamar

Denetleme Kurulu Üyeleri (Asil)

Prof. Dr. İsmet Çök
Doç. Dr. Hande Gürer Orhan
Doç. Dr. Belma Giray

Denetleme Kurulu Üyeleri (Yedek)

Dr. Ecz. İlker Ateş
Uzm. Ecz. İ. İpek Boşgelmez
Uzm. Ecz. Ela Kadioğlu

Dünya'da Toksikoloji Sertifikasyon Sistemleri ve Türkiye'de Toksikolojinin Geleceğinde Sertifikasyonun Önemi*

Prof. Dr. Ali Esat KARAKAYA

Türk Toksikoloji Derneği – EUROTOX Kayıtlı Toksikolog Komisyonu Başkanı

Türk Toksikoloji Derneği (TTD) olarak önemli bir girişimi sonuçlandırmış bulunuyoruz. Uzun bir çalışma ve akreditasyon sürecinden sonra 25 Haziran 2007 tarihinde “Türk Toksikoloji Derneği - EUROTOX Kayıtlı Toksikolog (TTD-ERT) sistemi” ile Türkiye, EUROTOX Registered Toxicologist (ERT) sistemine 13. üye ülke olarak kabul edildi. Bu sistemdeki üye ülkeler, Almanya, Avusturya, Finlandiya, Fransa, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsviçre, İtalya, Hollanda, Norveç, Polonya ve Türkiye'dir. EUROTOX'un 30 üye ülke derneği arasında Türk Toksikoloji Derneği'nin bu konumu hepimiz için kıvanç vericidir. TTD-ERT Sistemine ve “EUROTOX Registered Toxicologist” belgesi almak üzere yapılacak başvurulara ait gerekli bilgiye TTD web sayfasının ERT bölümünden ulaşılabilir.

SERTİFİKASYON SİSTEMLERİNİN TARİHÇESİ ve ORTAK ÖZELLİKLERİ:

Sertifikasyon konusunda tıp alanındaki ilk uygulama, Amerika Birleşik Devletleri'nde 1917 yılında “American Board of Ophthalmology” ile başlamıştır. Bunu çeşitli uzmanlık alanları takip etmiş ve 1933 yılında bugün bünyesinde 24 tıp uzmanlık alanını barındıran The American Board of Medical Specialties (ABMS) www.abms.org kurulmuştur. Profesyonel bir alanda çalışanların eğitim ve çalışma standartlarının geliştirilmesi ve ölçülerek değerlendirilmesini amaçlayan sertifikasyon sistemleri giderek tüm alanlarda yaygınlaşmaktadır. Değişik alanlardaki sertifikasyon sistemlerinin ortak özellikleri TABLO 1'de gösterilmiştir.

TABLO 1 SERTİFİKASYON SİSTEMLERİNİN ORTAK ÖZELLİKLERİ

1. Sertifikasyon kurumları resmi otoritelere bağlı olmayan Sivil Toplum Örgütü niteliğinde bağımsız kuruluşlardır. Başlangıçta genellikle meslek örgütleri tarafından kurulurlar. Sistem belli olgunluğa eriştiğinde kuruluşa önyak olan örgütten bağımsız olarak yönetilirler.
2. Sertifikasyonun etkinliği ve uluslararası olarak kabul görmesi, bu sertifikasyonu yapan kuruluş ve sisteminin saygınlığına bağlıdır.
3. Sertifikasyon bir mesleki diploma değildir. Bir mesleğin genel anlamda icrası için gerekli bir koşul da değildir. Belli bir konuda kişinin profesyonel konumunu belirler. Genel bir değerlendirme ile sertifikasyon “bir uzmanın uzmanlığının diğer meslektaşları tarafından tanınmasıdır”.
4. Sertifikasyon bir zorunluluk değil, gönüllü bir başvurudur.
5. Başta ABD olmak üzere profesyonelliğin her yönüyle geliştiği ülkelerde bazı görevlerin yapılmasında sertifikasyon, koşul olarak aranır.
6. Belli bir konuda sertifikasyona başvuru için konu ile ilgili diploma ve sertifikasyon alınacak alanda belli bir süre çalışmış olmak şartı aranır.
7. Sertifikasyon sınav ya da özgeçmiş (CV) esaslıdır.
8. Belirli sürelerde sertifikasyonun yenilenmesi koşulu vardır.
9. Bazı sertifikasyon sistemleri, saygınlıklarını korumak amacıyla sertifikasyon etikleri kişilerin uyması gereken etik kuralları (code of ethics) belirlemişlerdir.

TABLO 2 TOKSİKOLOG SERTİFİKASYONU

American Board of Toxicology www.abtox.org

Toksikoloji konusunda en eski sertifikasyon sistemidir. 1979 yılında kurulmuştur. Seçimle göreve gelen bir kurul (board) tarafından yürütülür. Sınav esaslı bir sertifikasyondur. Bugüne kadar 2000 civarında toksikolog DABT ünvanı almıştır. Bunların 120 adedi ABD dışı ülkelere aittir. ABD'de toksikoloji ile ilgili alanlarda çalışanların sayısı 9000, Amerikan Toksikoloji Derneği'nin (SOT) üye sayısı 8000'dir. Diğer bir deyişle toksikoloji alanında çalışmak, dernek üyeliği ve sertifikasyon ayrı kavramlardır.

Academy of Toxicological Sciences www.acadtoxsci.org

1981 yılında kurulmuştur. Ekim 2007 tarihine kadar 229 toksikologu sertifikasyon etmiştir. En prestijli sertifikasyon sistemi olarak kabul edilmektedir. Bu sistem tarafından sertifikasyon edilen toksikologlar arasında Bruce Ames, Gerhard Zbinden, Bo Holmsted, Curtis Klaassen, John Doull, Ted Loomis gibi tanınmış toksikologlar da vardır. Tüm üyelerin katıldığı bir seçimle belirlenen bir kurul tarafından yönetilir. Sertifikasyon edilen toksikologlara “Fellow of the Academy of Toxicological Sciences” ünvanı verilir ve FATS veya ATS kısaltması ile gösterilir. Özgeçmiş (CV) esaslı bir sertifikasyon sistemidir. Adayın eğitimi, yayınları, mesleki ve toplumsal hizmetleri gibi bölümlerden kurul üyelerinin her birinin verdiği notların 70'i aşması durumunda aday sertifikasyon edilir. Sertifikasyon 5 yıl için geçerlidir ve yenilenmesi gerekir. Sertifikasyon edilenlerin uyması gereken bir “code of ethics” mevcuttur.

EUROTOX Registered Toxicologist (ERT) www.eurotox.com

“The Federation of European Toxicologist and European Societies of Toxicology” isimli ve EUROTOX kısaltmalı 7000 üyesi bulunan Avrupa Toksikoloji Derneği'nin geliştirdiği sertifikasyon sistemidir. Sistemde değerlendirme tek bir merkezde yapılmamakta bunun yerine başvuruları değerlendirecek olan ulusal merkezler bir akreditasyon sürecinden sonra EUROTOX tarafından yetkilendirilmektedir. Türk Toksikoloji Derneği-EUROTOX Kayıtlı Toksikolog sistemi bu sertifikasyon sisteminde yetkilendirilen merkezlerden biridir. ERT Sistemi tüm Dünya ülkelerinden toksikologların sertifikasyonuna açıktır. Kuruluş çalışmaları 1994 yılında başlayan bu sistemde 2007 yılına kadar sertifikasyon alan “EUROTOX Registered Toxicologist” belgesi alan toksikologların sayısı 1178'dir.

Japon Toksikoloji Derneği Sertifikasyon Sistemi:

1997 yılında kurulmuştur. Sınav esaslı bir ulusal sertifikasyon sistemidir. Haziran 2006 tarihine kadar 289 toksikolog sertifikasyon edilmiştir. Japon Toksikoloji Derneği'nin üye sayısı 2400'dür.

Kore Toksikoloji Derneği Sertifikasyon Sistemi:

2000 yılında kurulmuştur. Sınav esaslı bir ulusal sertifikasyon sistemidir. 91 toksikolog bu sistem tarafından sertifikasyon edilmiştir. Kore Toksikoloji Derneği'nin üye sayısı 730'dur.

TOKSİKOLOJİ ALANINDAKİ SERTİFİKASYON SİSTEMLERİ:

“Kimyasal, fiziksel ve biyolojik kökenli maddelerin canlı organizmalar ve ekosistem üzerindeki zararlı etkileri, bunlardan korunma ve zarar oluşma durumunda ise bu zararın azaltılması veya tamamen ortadan kaldırılması konularında çalışan bilim” olarak tanımlanan toksikoloji, bugün geniş bir uygulama alanına sahiptir. Bu uygulama alanlarında çalışanların yetkinliğinin sertifikasyon sistemi ile belirlenmesi, insan sağlığı ve çevrenin korunmasındaki karar süreçlerinin etkinliği, dava aşamasına kadar gelmiş tartışmalı konuların sonuçlandırılması ve daha bir dizi alandaki uygulamaların bilimsel temele oturtulmasının temel şartı olarak görülmektedir.

“İnsan sağlığı ve çevrenin korunmasında toksikoloji biliminin kullanılmamasından daha da tehlikeli olanın bu bilginin eksik ve yanlış kullanılması olduğu” gerçeğinden hareketle toksikoloji alanındaki yetkinliğin kanıtlanması önem kazanmaktadır. Özellikle toksikolojinin çok sayıda bilimin temel verilerini kullanan bir bilim alanı olması, bu alana diğer bilim alanlarından olan ilgiyi günümüzde hızla arttırmaktadır. Bu ilginin eksiksiz bir eğitim ve buna bağlı uygulamalar ile desteklenmesi toksikoloji bilimini güçlendirmektedir. Ancak, toksikolojinin geniş olan uygulama alanlarından herhangi birinde sınırlı bir aktivite yapmış olanların kısıtlı bilgilerine karşın kendilerini toksikolog olarak tanımlamalarına sıklıkla rastlanmaktadır. Sonuçta insan sağlığı ve çevrenin korunması çalışmalarına büyük bir zarar verebilecek bu etik dışı oluşum da dikkate alındığında toksikolojide sertifikasyon sisteminin önemi bir kat daha artmaktadır.

Genel olarak toksikolojinin ve toksikolojinin özel bilgi gerektiren Adli Toksikoloji, Klinik Toksikoloji ve Veteriner Toksikolojisi alanlarında çeşitli sertifikasyon sistemleri mevcuttur. Bu sertifikasyon sistemleri TABLO 2, 3, 4 ve 5’te özetlenmiştir. Ulusal özellikte de olsa aşağıda belirtilen sertifikasyon sistemleri Dünya’daki tüm toksikologların başvurusuna açıktır.

TÜRK TOKSİKOLOJİ DERNEĞİ-EUROTOX KAYITLI TOKSİKOLOG SİSTEMİ (TTD-ERT) KURULUŞ SÜRECİ:

19 Ekim 2005 tarihinde toplanan TTD Genel Kurulu’nda alınan karar gereği, TTD Yönetim Kurulu’na verilen yetki çerçevesinde Prof. Dr. Ali Esat Karakaya (Başkan), Prof. Dr. Mümtaz Işcan (Genel sekreter) ve Prof. Dr. Sema Burgaz (Üye) “Türk Toksikoloji Derneği ERT Kurulu” üyeleri olarak görevlendirildi. Bu kurul TTD Genel Kurulu’nda belirtilen esaslar dahilinde çalışmalara başladı. TTD-ERT sisteminin kuruluş, başvuru ve değerlendirme rehberi ile puanlama esaslarını içeren bir dosya hazırlanarak EUROTOX ERT Kurulu’na sunuldu. Önerilen sistem üzerinde yapılan yazılı ve sözlü görüşmeler sonunda sistemde gerekli değişiklikler yapıldı. Bu akreditasyon sürecinden sonra 25 Haziran 2007 tarihinde TTD-ERT, EUROTOX-ERT sistemine 13. üye ülke olarak kabul edildi. Bu gelişimin ardından Türk Toksikoloji Derneği ERT Kurulu Genel Sekreteri Prof. Dr. Mümtaz Işcan, Ekim 2007 tarihinde 5 kişiden oluşan EUROTOX-ERT komisyonuna seçildi.

Önümüzdeki Süreç ve Sistemin Bağımsızlaşması

1. TTD web sayfasının ERT bölümünde yer alan “Guideline for the EUROTOX Registered Toxicologist in Turkey” isimli rehber çerçevesinde her yılın 31 Ocak ve 31 Temmuz tarihlerine kadar alınan başvurular “Türk Toksikoloji Derneği ERT Kurulu” tarafından değerlendirme formundaki esaslara göre değerlendirilecektir. ERT sertifikasyonuna hak kazananların isimleri EUROTOX ERT Kurulu’na bildirilecektir. Yanda örneği görülen ERT sertifikasyon belgeleri bu kurul tarafından hazırlanarak hak sahiplerine gönderilecektir.
2. ERT Sertifikasyonunu alan Türk Toksikolog sayısı 10’a ulaşınca 60 gün içinde ERT Genel Kurulu Başkanı tarafından toplantıya çağrılacak; tüm Türk ERT toksikologlarından oluşan ERT Genel Kurulu, 4 yıl süre için “Türk Toksikoloji Derneği ERT Kurulu”nu seçecektir.
3. Her 4 yılda bir yapılan ERT Genel Kurulu ve bu genel kurulda seçilen “Türk Toksikoloji Derneği ERT Kurulu” tarafından sistem TTD’nin yönetiminden bağımsız olarak yönetilecektir.

TTD-ERT Sisteminin Bazı Özellikleri**TABLO 3 ADLİ TOKSİKOLOG SERTİFİKASYONU****American Board of Forensic Toxicology (ABFT) www.abft.org**

Adli toksikologların sertifikasyonun yanı sıra adli toksikoloji laboratuvarlarının akreditasyonunu da yapmaktadır. Sınav esaslı bir sertifikasyondur.

Forensic Toxicologist Certification Board (FTCB)

<http://home.usit.net/~robsears/ftcb>

Adli toksikolojinin yanı sıra alkol ve ilaç adli toksikolojisi gibi iki alt alanda da sertifikasyon vermektedir. Sınav esaslı bir sertifikasyondur.

TABLO 4 KLİNİK TOKSİKOLOG SERTİFİKASYONU**American Board of Applied Toxicology (ABAT) www.clintox.org/Abat**

The American Academy of Clinical Toxicology’nin tıp hekimi olmayan klinik toksikologlar için geliştirdiği sınava dayalı sertifikasyon sistemidir. Bu sistemde, 89 kişi sertifikaya olmuştur. Sertifikasyonun akronimi DABAT’tır.

American College of Medical Toxicology (ACMT) www.acmt.net

Lisanslı tıp hekimleri için özgeçmiş esaslı bir sertifikasyon sistemidir. Bu sistemde kayıtlı, 303 “Klinik Toksikolog” vardır.

International Board of Clinical Metal Toxicology www.ibcmt.com

Lisanslı tıp hekimlerine yönelik, sınav bazlı bir sertifikasyon sistemidir.

TABLO 5 VETERİNER TOKSİKOLOG SERTİFİKASYONU**American Board of Veterinary Toxicology www.abvt.org**

Sınav esaslı bir sertifikasyon sistemidir. Şu ana kadar 131 kişi sertifikaya olmuştur. Sertifikasyonun akronimi ABVT’dir.

1. Uluslararası bir sertifikasyon sistemidir. Yalnız Türk Toksikoloji Derneği üyelerinin değil, Dünya’nın herhangi bir ülkesinden de toksikologların başvurularına açıktır. “Türk Toksikoloji Derneği ERT Kurulu” başvurular için karar verici organdır. Kararın EUROTOX’a bildirilmesi, kayıt ve sertifika hazırlanması amaçlıdır. Diğer bir deyişle EUROTOX, “TTD-ERT Sistemi”ni akredite ederek ERT sertifikasyonu yetkisini diğer 12 merkezle birlikte bu sisteme devretmiştir. Sistem bu yönüyle

Türkiye’de bir ildir. Ülkemizde sertifikasyon, değişik alanlarda giderek yaygınlaşmaktadır. Türk Tabipleri Birliği- Uzmanlık Dernekleri Koordinasyon Kurulu çatısı altında toplanan 78 derneğin (bunlardan 42’si uzmanlık tüzüğünde yer alan ana daldır) önemli bir bölümünde “board sınavları” yapılmaktadır. İlk uygulamanın 2000 yılında Türk Cerrahi Derneği ile başlamasının ardından board sınavı yapan derneklerin sayısı her geçen yıl artmaktadır. Bu sertifikasyonların TTD-ERT sisteminden farkı, sertifikasyonun Türkiye’de geçerli oluşudur. Avrupa’da da geçerli sertifikasyon, UEMS (Union European Medical Specialists-Avrupa Tıp Uzmanları Birliği) tarafından yapılmaktadır. Bazı uzmanlık dalları için Türkiye’de sınav merkezleri bulunmaktadır, ancak Avrupa Derneği’nin

değerlendirme yetkisini doğrudan bir Türk Derneği’ne devretmesi yönünden TTD-ERT sistemi ilk ve tektir.

Ülkemizde sertifikasyon, mühendislik alanlarında da uygulanmaya başlanmıştır. Bu konudaki ilk uygulama, 2007 yılında TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası tarafından “yetkin mühendis” sertifikasyonu ile başlatılmıştır. Bu sertifikasyon da Türkiye’de geçerli bir sertifikasyondur.

2. TTD-ERT Sistemi, EUROTOX sistemi içinde “elit” olarak kabul edilen kategoridedir. Bu özelliğini üyeleri için “code of ethics-etik kurallar” deklarasyonu şartı getirerek pekiştirecektir.

* 19 Ekim 2007 tarihinde Türk Toksikoloji Derneği 10. Olağan Genel Kurulu öncesinde Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nde verilen konferansın kısıtlanmış metnidir.

EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Grubu Başkanı Prof. Dr. Nurşen BAŞARAN ile Söyleşi

Avrupa Toksikologlar ve Toksikoloji Dernekleri Federasyonu (EUROTOX) Karsinojenite Uzmanlık Grubu hakkında söyleşi yapmak üzere davetimizi kırımadığınız ve değerli vaktinizi ayırdığınız için öncelikle teşekkür ederiz.

EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Grubu Üyesi olarak bu oluşum içerisinde etkin bir göreviniz var. Bu göreve nasıl seçildiğinizi anlatır mısınız?
EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Grubundaki çalışmalarına EUROTOX 2003 Floransa toplantısında, üyelerin önerileri doğrultusunda Yönetim Kurulu üyeliğine seçilerek başladım. Daha sonraki dönemde de, 2005 yılında Finlandiya'daki IUTOX kongresinde yapılan Uzmanlık Grubu toplantısında üyeler arasında yapılan oylamada oybirliği ile başkan seçildim. Amsterdam'daki EUROTOX 2007 kongresinde yapılan seçimle de göreve devam etmekteyim. Türk Toksikoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyelikleri ve başkanlıklarım döneminde ve derneğimizin yaptığı başta EUROTOX 2001 İstanbul olmak üzere uluslararası toplantılarda kurulan ilişkiler ve tanıtımlar sonucu üyelerin beni ve derneğimizi tanımaları bu göreve gelmemde etkin oldu sanıyorum.

Şu anda EUROTOX'taki bu görevinizin tanım ve kapsamı ve yetkileriniz hakkında bize bilgi verebilir misiniz? Bu görevde bir Türk bilim adamının olmasının yararı ve kazandırdıkları nelerdir?
Şu anda EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Grubunun 2007-2009 dönemi başkanım. Bundan önceki dönemde yani 2005-2007 döneminde de başkanlık görevini yürütüyordum. Grubu temsilen EUROTOX yıllık toplantılarının bilimsel kurulunda bulunuyorum. Bu bağlamda EUROTOX kongrelerinde tartışılacak konuların seçimi, ulusal toksikoloji derneklerinden ve diğer uzmanlık gruplarından gelen önerileri değerlendirmek üzere kongreden 1 sene önce toplantılara katılmaktayım. Ayrıca grubun düzenleyeceği eğitim ve tartışma toplantılarına başkanlık etmek, grubun EUROTOX kongreleri esnasındaki toplantılarını düzenlemek ve yönetmek, ilgili tutanakları EUROTOX sekreteryasına iletmek ve grubu bir arada aktif bir şekilde tutmak görevlerim arasında. Bir Türk bilim insanı olarak bu gruba başkan-

lık yapmak tabii ki ülkem ve derneğim adına onur verici bir durum. Görev aldığım süreler içinde başta karsinojenite olmak üzere pek çok kesimden ve ülkeden gelen bilim insanlarının konulara yaklaşım tarzlarını öğrenmek ve uluslararası bir kurulda görev almak benim için güzel bir deneyim oldu.

EUROTOX'ta bulunan diğer uzmanlık dalları nelerdir?

EUROTOX bünyesinde dört uzmanlık grubu bulunmaktadır. Bunlar;□

- Karsinogenezis Uzmanlık Grubu□
- Risk Değerlendirme Uzmanlık Grubu□
- İmmünotoksikoloji Uzmanlık Grubu□
- Moleküler Toksikoloji Uzmanlık Grubu

EUROTOX Uzmanlık Dalları'na kimler üye olabilir, üyeliğin getirisi nelerdir?

EUROTOX'a bireysel ya da ulusal toksikoloji dernekleri aracılığıyla üye olan herkes uzmanlık dallarına üye olabilir. Bir sınırlama yoktur. Üyeliğin getirdikleri arasında daha ufak bir grup içinde, özelleşmiş konularda tartışmaların ve çalışmaların ilgili konuları detaylı bir şekilde değerlendirme olanaklarının sağlanması, konu ile ilgili toplantıların üyelere duyurulması ve EUROTOX bünyesinde yapılan toplantılarda uzmanlık grubuyla ilgili güncel konuların irdelenmesine öncülük olması sayılabilir.

EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Dalı'nın eğitim alanındaki etkinlikleri hakkında bilgi verebilir misiniz?

1999'dan bu yana uzmanlık grubumuz "EUROTOX Eğitim ve Tartışma Toplantıları" adı altında eğitici konferanslar ve toplantılar düzenlemektedir. İlk toplantı Basel-İsviçre'de Prof. Robert Ettlin tarafından düzenlenmiştir. Daha sonra 2, 3 ve 4. toplantılar Basel-İsviçre'de, 5. ve 6. toplantılar Dortmund-Almanya'da, 7, 8 ve 9. toplantılar Maastricht-Hollanda'da, 10. ve 11. toplantılar Dortmund-Almanya'da, 12. toplantı Witten-Bommerholz -Almanya'da, 13. toplantı Bochum-Almanya'da, 14. ve 15. toplantılar ise Antalya'da yapılmıştır. 16. toplantı da Dortmund'da yapılacaktır. Bu toplantılarda karsinogenezde önemli konular, karsinogenik bileşikler ile ilişkili toksikolojik veriler tartışılarak öncelikle lisansüstü ve doktora öğrencileri ve toksikologların son gelişmelerden haberdar edilmesi amaçlanmaktadır. Bugüne kadar yapılan toplantılarda Karsinogenezde Toksikifikasyon ve Detoksifikasyon Mekanizmaları, Diyet ve Kanseri, Moleküler Epidemiyolojide İstatistiksel Metotlar, Karsinogenezde Eşik Limit Değerleri gibi çok çeşitli konular tartışılmıştır.

EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Dalı'nın resmi otoriteler üzerinde bir yaptırım gücü var mıdır?

Karsinojenite grubunda akademisyen ve endüstriden gelen toksikologlar yer almaktadır. Grupta kendi ülkelerinde çeşitli resmi ya da özel kuruluşların danışma komisyonlarında görev alan, ayrıca idari görevleri olan

isimler bulunmaktadır. Bu nedenle özellikle eğitim toplantılarında tartışılan konular ile ilgili dolaylı kişilerin etkileri olabilir, ancak yaptırım gücü konusunda kesin bilgi vermek mümkün olamamaktadır.

EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Dalı'nın gelecekteki vizyonu ve misyonunu nasıl görüyorsunuz?

Bu vizyon ve misyon doğrultusunda biz araştırmacılara ne gibi ufuklar açılacağı hakkında bilgi verir misiniz?

EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Grubu, halihazırda EUROTOX Uzmanlık Grupları arasında en aktif çalışandır. Her EUROTOX toplantısına en az iki çalıştay ya da sempozyum önerisinde bulunarak EUROTOX kongrelerinin bilimsel programlarının hazırlanmasında katkıda bulunmaktadır. Daha fazla önerilerde bulunmak, yapılan eğitim çalışmalarının sayısını arttırmak ve grubun üye sayısı ve katılımlarını arttırmak, grubun amaç ve misyonunu daha geniş alanlara yaymak başlıca hedeflerdendir. Ayrıca, diğer uzmanlık grupları ile etkin bilgi ve sosyal alışveriş ortamlarının yaratılması da hedefler arasındadır.

EUROTOX Karsinojenite Uzmanlık Dalı'nın yurdumuzda yapılan bilimsel etkinliklere ne gibi katkıları vardır?

Karsinojenite Uzmanlık Grubunun yurdumuzda yapılan uluslararası bilimsel toplantılara bilimsel katkıları yadsınmaz. 2001 EUROTOX İstanbul Kongresi de dahil olmak üzere kongre programlarında yer alan bazı çalıştay ve sempozyumların düzenlenmesinde, 2003 yılındaki 5. Uluslararası Türk Toksikoloji Derneği Kongresinde görev almıştır. 2006 yılındaki 6. Uluslararası Türk Toksikoloji Derneği Kongresi kapsamında "Occupational Carcinogenesis" ve "The Role of Reactive Oxygen Species (ROS) in Genotoxicity" konularında 14. ve 15. EUROTOX Eğitim ve Tartışma Programları'nı yaparak, kongre programının zenginleşmesini sağlamıştır. Bu programda yer alan konuşmacıların ulaşım ve konaklama ücretleri de EUROTOX kanalı ile karşılandığından kongrelerimize maddi destek de sağlamıştır.

Uzmanlık dallarına Türkiye'den diğer bilim insanlarının da seçilebilmesi için ne gibi bir politika izlenmelidir?

Her yıl yapılan EUROTOX toplantıları esnasında uzmanlık grupları da üyeleri ile toplanırlar. 1-2 saatlik bu toplantılar esnasında bir önceki sene yapılan faaliyetler ve yapılacak aktiviteler tartışılır, ilgili seçimler yapılır. Toplantıların yapılacağı gün ve saatler EUROTOX panolarında ve EUROTOX web sayfasında duyurulur. Bu toplantılara katılmak, konu ile ilgili düşünce ve aktiviteleri bildirmek son derece yararlıdır. Ben dernek üyelerinin bu toplantılara dinleyici ve katılımcı bazında katılmalarının, ileriki yönetimlerde yer almaları ve derneğimizin isminin daha fazla duyurulmasında yararlı olacağı inancındayım.

ABD’de Lisansüstü Toksikoloji Eğitimi

Yrd. Doç. Dr. Gonca ÇAKMAK DEMİRCİGİL

Toksikoloji, araştırmalarında birçok bilim dalı ile ortak çalışarak, sonuca ve değerlendirmeye gider. Bu yolla; çok yönlü, nitel ve nicel bilimsel bakış açısını bilim dalının doğasına yerleştirir. Zehir biliminde yorum yapma yetkinliği ise, hiç kuşkusuz bu bilim dalında lisans ve lisansüstü düzeyde eğitimi gerekli kılmaktadır.

Bülten yayın kurulu olarak başlattığımız ‘Dünyada ve Türkiye’de Toksikoloji Eğitimi’ konusundaki kapsamlı yazı dizisine ‘Lisansüstü Toksikoloji Eğitimi’ ile devam ediyoruz. Hedefimiz; birer toksikolog olarak, aynı üniversitelerde, şehirlerde, ülkelerde çalışan toksikologlarla; çalışma alanlarımız ve eğitim içeriğimiz arasındaki benzerlik ve farklılıkları görebilmek ve karşılaştırmalar yapabilmektir. ABD üniversitelerinde bizim ülkemiz üniversitelerinden farklı bir yapılanmanın söz konusu olduğu, lisans toksikoloji eğitiminde ABD’de adında “Toksikoloji” terimini taşıyan ve toksikoloji lisans derecesi (B.S.) veren çeşitli fakültelerin bulunduğu yazı dizimizin ilkinde ayrıntılı olarak anlatılmıştı (26.sayı, hazırlayan Doç. Dr. Hande Gürer Orhan). Bu sayımızda; ‘ABD’de lisansüstü toksikoloji eğitimi; hangi alanlara yönelik ve hangi alanlarla bağlantılı olarak verilmekte, ne tür çalışma olanakları sağlamakta’ noktalarını yanıtlamaya çalışacağız.

ABD Ulusal Toksikoloji Derneği (Society of Toxicology, SOT) web sayfasında yer alan lisansüstü ve doktora sonrası toksikoloji programları incelendiğinde bu ülkedeki toksikoloji ile ilintili programlar, elde edilecek unvanlar, program kapsamındaki eğitim/araştırma alanları konusunda genel bilgiye ulaşılabilmektedir.

ABD’de toksikoloji alanındaki lisansüstü eğitim çoğunlukla doktora düzeyindedir. Bazı üniversite ve enstitülerde ise hem yüksek lisans, hem de doktora programları birarada bulunmaktadır. Yani sıra doktora sonrası eğitimde de toksikoloji önde gelen bilim dallarındandır.

Toksikoloji adı geçen lisansüstü programlar incelendiğinde; çeşitli üniversitelerin yapısı içerisinde yer alan Disiplinlerarası Toksikoloji Programı dikkat çekmektedir. Toksikoloji bilimi karar verici yapısı içinde birçok disiplini bir araya getirme özelliğini ve zorunluluğunu, bu anlamda da ortaya koymaktadır.

ABD’de çeşitli üniversitelerde, Lisansüstü Eğitim Fakültesi (Graduate College) adı altındaki bölümlerde Toksikoloji Programları yer almaktadır. Iowa Üniversitesi’ndeki Disiplinlerarası Toksikoloji Programı da bunlardan biridir. Verilen dersler; İn Vivo ve İn Vitro Metabolizma, Oksidatif ve Konjugatif Enzimlerin Enzimolojisi ve Transport, Kimyasal Karsinogenez, Genotoksisite ve Gen Regülasyonu, Oksidatif Stres-Antioksidan Enzimler, Hücre Siklusunun Düzenlenmesi ve Apoptoz,

Solunum Toksikolojisi-İmmünotoksikoloji-Nörotoksikoloji, Çevresel Transport ve Toksinlerin Dispozisyonu, Fitoterapi, Halojenli ve Aromatik Hidrokarbonlar’dır. Benzer eğitim; Kentucky, Davis ve Texas Üniversiteleri’nde de Toksikoloji Programı adıyla bulunmaktadır, eğitim içeriği de Iowa Üniversitesi’ndeki kadar geniş olmamakla birlikte benzerdir.

Eczacılık Fakültelerinde, toksikoloji bilim dalına ait programlar; Toksikoloji ya da Çevre Toksikolojisi adı altında bulunmaktadır. Yüksek lisans ve doktora eğitiminin verildiği bu bölümlerde; Nörotoksikoloji, Hepatotoksikoloji, İmmünotoksikoloji, Akut Toksikoloji, Düzenleyici Toksikoloji, Pestisit Toksikolojisi, Metal Toksikolojisi, Karsinogenez, Biyokimyasal Toksikoloji, Hücresel ve Moleküler Toksikoloji Toksikokinetik, İn Vitro Toksikoloji, Çevre Toksikolojisi, Genetik Toksikoloji, Oksidatif Stres, İnhalasyon Toksikolojisi, Sinyal İletimi gibi dersler verilmektedir. Farmakoloji Toksikoloji, Çevre Toksikolojisi ya da Moleküler Toksikoloji adı altında programlar bazı Tıp, Veteriner Hekimliği Fakültelerinin lisansüstü eğitimlerinde yer almaktadır.

Toksikoloji lisansüstü programlarını; Çevre Sağlığı, Çevre Toksikolojisi, Çevre Sağlık Bilimleri, Meslek Bilimleri, Halk Sağlığı adı altındaki enstitü, merkez ve bölümlerin içinde de görmektediriz. Programlar; Çevre Toksikolojisi, Toksikoloji ya da Lisansüstü Toksikoloji olarak adlandırılmıştır. Adı hemen hemen bütün çevre ya da sağlık eğitim programlarında geçen dersler arasında ise; Nörotoksikoloji, İmmünotoksikoloji, Biyokimyasal Toksikoloji, Analitik Toksikoloji, Üreme ve Gelişim Toksikolojisi, Çevre Toksikolojisi, Ekotoksikoloji, Yabancıl Toksikoloji, Akut Toksikoloji, Pestisit Toksikolojisi, Moleküler/Davranışsal Toksikoloji, Pulmoner Toksikoloji, Karsinogenez, Risk Değerlendirmesi, Ekolojik Risk Değerlendirmesi, Zenobiyotik Biyotransformasyonu, Gıda Toksikolojisi yer almaktadır. Az sayıda programda yer alan bazı dersler ise; Genetik Duyarlılık, Endokrin Bozucular, DNA Hasarı ve Onarımı, Maruziyet Değerlendirmesi, İn Vitro Toksikoloji, Moleküler Epidemiyoloji, Biyogöstergeler, Çevresel Modelleme, Toksisitede Sinyal İletimi, Radyoekoloji, Çevre Toksikolojisinin Etki Mekanizmaları, Bağışıklık Sistemi Baskılanması, Ekosistem Hasarı, Radyasyon Sağlığı, Bilgisayara Dayalı Toksikoloji, Kemokorunma, Moleküler Dozimetre, Farmakokinetik/ Farmakodinamik Modelleme, Toksikoloji ve Kimyasal Karışımlar’dır.

Doktora sonrası eğitimle ilgili birkaç toksikoloji programını incelediğimizde, Ulusal Çevre Sağlık Bilimleri Enstitüsü’ndeki (National Institute of Environmental Health Sciences; NIEHS), Uygulamalı Toksikoloji ve Karsinogenez Eğitim Programı, toksikoloji alanında 5 yıla kadar burs olanağı sağlamaktadır. Programda karsinogenik ve karsinogenik

olmayan tüm toksikoloji çalışmalarının yürütülmesi öğretilmektedir. Eğitime katılanlar moleküler toksikoloji ve yüksek çıktı tarama (high-throughput screening) konularına yönelik de eğitilirler. Düzenleyici ve endüstriyel toksikolojiye uygun eğitimi alırlar. Laboratuvar dışı pozisyonlarda çalışarak, Ulusal Toksikoloji Programının (National Toxicology Program; NTP) ilgilendiği maddelerin toksisitesini değerlendirirler. Kimya, patoloji, toksikokinetik, toksikogenomik, genetik, epidemiyoloji, istatistik ve moleküler biyoloji gibi bilimsel disiplinlerle iletişim kurarlar. Çalışmaların tasarımı, işleyişi ve değerlendirilmesinde etkin olarak yer alırlar. Bu program ülkedeki doktora sonrası en iyi 10 çalışma alanı içinde değerlendirilmektedir.

(http://ntp.niehs.nih.gov/files/NTP_recruitment_trif_old_Final.pdf)

Doktora sonrası programlar arasında EPA’nın Bilgisayara Dayalı Toksikoloji Ulusal Merkezi (EPA’s National Center for Computational Toxicology; NCCT) oldukça yeni ve önemlidir. Programın amacı EPA’nın “veri raporlama ihtiyacını karşılamak, kimyasal toksisiteyi anlamak için öncelik belirleme yöntemlerini ve risk değerlendirme yaklaşımlarını geliştirmek” çalışmalarında bilimsel liderlik sağlamaktır. Araştırma programının bilgisayar modellerine girilen verilerle ilgili ana uğraşı; yöntemlerin, modellerin, ölçümlerin öngörme yetkinliklerini geliştirmektir.

http://www.epa.gov/comptox/post_docs.html

Farmakoloji/Toksikoloji alanında, doktora sonrası eğitim programlarına örnek Pharmafoundation kuruluşuna ait olandır.

(<http://www.pharmafoundation.org>).

Amaç; etkenin organizmaya etkisi ile bu etkinin moleküler ya da hücresel mekanizmaları hakkındaki bilgileri bir araya getirebilen, araştırmaya dahil olmasını hazırlayan, doktora sonrası kariyer geliştirme etkinliklerini desteklemektir. Aynı alanda yer alan doktora öncesi program ise; tıp, eczacılık, diş hekimliği, veterinerlik fakültelerindeki farmakoloji/toksikoloji alanında doktora adayı öğrencilere tam zamanlı yardımcı amaçlamaktadır.

Toksikoloji alanında doktora sonrası programlar; ABD’de çeşitli çevre, sağlık, meslek, risk değerlendirme kuruluşlarının yapısında yer almaktadır. Bu programlar toksikologların; kariyer geliştirme, karar verebilme, kimyasalların zararları konusunda halkı aydınlatma, sanayi işbirliği ve danışmanlığı alanlarında söz sahibi olabilecek şekilde yetişmesine katkı sağlamaktadır.

<http://sis.nlm.nih.gov/enviro/edcotox.html#a2>

Bütün bu programlar ve içerikleri anlatıldıktan sonra aklı gelen soru, toksikologların ABD’de çalışma alanları, eğitim biçimine göre dağılımları nedir olabilir. Bu sorunun yanıtı, ABD’nin Ulusal Toksikoloji Derneği web sayfasında ayrıntılı olarak bulunmaktadır.

ABD'de yapılan Meslek Pazarı Araştırması'na göre, ülkede 9000 toksikolog çalışmaktadır. Doktoralı olanların, %53'ü endüstri, %34'ü akademi, %12'si devlet kurumlarında yer almaktadır. Bu istatistikler bütüne yansıtılabilir özelliktedir.

Endüstri, Amerika'da toksikologların (%47) en fazla çalıştıkları alandır. Ürün geliştirme, ürün güvenlik değerlendirmesi gibi işler önemli iş alanını oluşturmaktadır. Farmasötik endüstrilerde %17, kimya endüstrisinde %7 toksikolog çalışmaktadır. Bu endüstrilerdeki toksikologların eğitimleri her düzeyde olabilmektedir. Mezunlar incelendiğinde, doktoralı toksikologların %53'ü, yüksek lisanslı olanların %73'ü, lisans eğitimi olanların ise %58'i endüstride çalışmaktadır. Birçok endüstri, araştırma ve ürün güvenliği işini kendi içinde yürütmektedir, bir kısmı da bu işi, endüstriden bağımsız yönetilen, sözleşmeli özel araştırma organlarına yaptırmaktadır.

Toksikologların %21'i ise akademik yapılarda görevlidir. ABD'de toksikoloji programlarındaki hızlı büyüme,

doktora düzeyinde eğitimi olanlar için geniş ve büyüyen bir pazar oluşturmaktadır. Bugün **temel biyoloji, kimya ve mühendislik programlarında** da toksikologlar, toksikoloji öğretmek için işe alınmaktadır.

Devlet %14 oranında toksikoloğu çalıştırmaktadır. Devlet görevlerinin çoğu federal düzenleyici ajanslarla ilgili olsa da, pek çok eyalet yüksek lisans ve doktoralı toksikologları işe almaya başlamıştır.

Toksikologların % 12'si ise; toksik kimyasallarla ilgili sorunlarla ilgili olarak yerel toplum örgütlerine, endüstrilere, avukatlara profesyonel yardım ve danışmanlıklarda bulunmaktadır. Bu iş, tecrübeli toksikologlar için hızla büyüyen bir alandır. Birçok lisans ve lisansüstü eğitime sahip toksikolog bu firmalarda iş bulabilmektedir. Doktora eğitimi ve uzun zaman tecrübesi olanlar; proje yürütme, takım liderliği, yöneticilik gibi görevleri bu firmalarda yürütmektedir.

Toksikologların küçük bir bölümü de (%4) kâr gütmeyen organizasyonlarda araştırmacı olarak bulunmaktadır.

Çok sayıda araştırma kuruluşu endüstriyel ya da toplumsal ilgisi olan sorunlarda araştırma yürütmek için toksikologları işe almaktadır.

<http://www.toxicology.org/ai/apt/careerguide.asp>

ABD'de Lisans Düzeyinde Toksikoloji Eğitimi konulu bülten yazımızda da vurgulandığı gibi (Toksikoloji Bülteni 26.sayı); tüm bu incelemelerden ortaya çıkan gerçek şudur ki ABD'de toksikolojinin ne, toksikoloğun kim olduğu ve gelişen dünyada **toksikoloji ve toksikologların önemi konusunda**; akademisyenler, devlet kurum ve kuruluşları, endüstri kuruluşları, yayınevleri ve başta gençler olmak üzere tüm halk genelinde **farkındalık yaratmak** için çalışmalar yapılmaktadır ve liderlik rolü de ulusal toksikoloji derneği olan SOT'ye aittir.

Bir sonraki bülten yazımızın konusu, Türkiye'deki lisansüstü Toksikoloji Programları ve Toksikologların ülkemizde çalışma alanları üzerine olacaktır.

Tarım İlaçları Kongre ve Sergisinin Ardından

Prof.Dr.İsmet ÇOK

Kimya Mühendisleri ve Ziraat Mühendisleri Odaları'nca ortaklaşa düzenlenen Tarım İlaçları Kongre ve Sergisi, 25-26 Ekim 2007 tarihleri arasında Ankara'da Milli Kütüphane kongre salonunda gerçekleşti. Pek çok farklı disiplinden katılımın olduğu ve oldukça yoğun olan programın yanı sıra, tarımla ilgili çeşitli sektörlerin çalışma ve ürünlerinin tanıtıldığı sergi ilgi çekici boyutta idi. Türk Toksikoloji Derneği, bu kongre ve sergiye her iki boyuttan da katkıda bulundu. Türk Toksikoloji Derneği adına açılan ve faaliyetlerin tanıtıldığı masada, kongre boyunca ziyaretçilere derneğin çalışma alanları ve aktiviteleri hakkında, Türk Toksikoloji Derneği tarafından görevlendirilmiş üyelerimiz bilgi aktarımında

bulunmuşlardır. Kongrenin 2. gününün öğleden sonrakı "Tarım İlaçlarının Etkileri" konu başlığındaki 6.Oturumu Türk Toksikoloji Derneği'nin geçen dönemki başkanı Prof.Dr.Sema Burgaz başkanlığında yürütülmüştür. Bu oturumda, Derneğimiz üyelerinden Gazi Üniversitesi'nden Prof.Dr. Ali Esat Karakaya, Prof.Dr. İsmet Çok, Hacettepe Üniversitesi'nden Prof.Dr.Nurhayat Barlas, Aydın Menderes Üniversitesi'nden Doç.Dr.Cafer Turgut ve Refik Saydam Ulusal Zehir Danışma Merkezi Müdürü Dr.Nilgün Oto Geçim, katılımcı olarak yer almışlardır. Bu oturumda Doç.Dr Cafer Turgut, "Tarım İlaçlarının Çevreye Karışma Yolları ve Çevresel Riskler" isimli bildirisini sunmuştur; Dr. Nilgün Oto Geçim ise "Türkiye'de Tarım İlaçları ile Meydana Gelen Akut Zehirlenmeler" konu başlığı altında katılımcılara bilgi

aktarımında bulunmuştur. Prof.Dr.İsmet Çok, "Kalıcı Özellikteki Tarım İlaçlarının Çevredeki Düzeylerinin Zamana Bağlı Değişimlerinin İnsan Dokularında İzlenmesi-Türkiye'deki Durum" bildirisi ile oturuma katılmıştır. Prof.Dr.Ali Esat Karakaya "Gıdalardaki Tarım İlacı Kalıntıları ve İnsandaki Sağlık Riskleri" konu başlığı altında bildirisini sunmuştur. Prof.Dr. Nurhayat Barlas ise "Tarım İlaçlarının Çevreye Olan Etkileri-Türkiye'deki Durum" isimli bildirisi ile bu oturumda yer almıştır. Geniş katılımın olduğu bu kongrede, Türk Toksikoloji Derneği üyelerinin katılımı ile, Toksikoloji alanında bu konuda gerçekleştirilen çalışmalar ve bilgi aktarımı sayesinde katılımcıların ilgililerine çekildiğine ve çevre toksikolojisi alanının öneminin bir kez daha vurgulandığına inanmaktayım.

44. EUROTOX Kongresinin Ardından

Doç. Dr. Ahmet AYDIN

Değerli Türk Toksikoloji Derneği Üyeleri, Avrupa Toksikologlar ve Toksikoloji Dernekleri Federasyonu (EUROTOX)'un 44'üncü kongresi 07-10 Ekim 2007 tarihleri arasında Hollanda'nın Amsterdam şehrinde yapılmıştır.

Kongrenin açılış töreninde, toksikoloji konusunda uluslararası üne sahip olan yerel organizasyon komitesi eş başkanı Prof. Robert Kroes'in vefatı derin bir üzüntü ile anılmış ve EUROTOX Başkanı Corrado Galli açılış konuşması yapmıştır.

Kongreye değişik ülkelere yaklaşık 900 bilim insanı katılmıştır. Türkiye de değişik üniversite ve kuruluşlardan öğretim üyesi ve katılımcılarla temsil edilmiştir.

Kongrede;

Fizyolojik Temelli Farmako-Toksikokinetik ve Dinamik Prensipleri, Nanotoksikoloji: Yeni Bir Alan, Daha Etkili Risk Haberleşmesi, Gıda Güvenliğinde Toksikolojik Risk Değerlendirme Yöntemleri konu başlıkları altında 3 adet kurs düzenlenmiştir.

Sistemler Toksikolojisi: İlaç Keşif ve Geliştirmede Yeni Bir Bakış Açısı, Yeni Besinler ve Diğerlerinin Fayda-Zarar Değerlendirmesi, İlaçların Kardiyotoksitesi, İmmünotoksitesi ve Alerjinin Değerlendirilmesinde Alternatif Yaklaşımlar, Zenobiyotikle Uyarılan Hücrel Korunmayı Düzenleyen Haberleşme Yolları, İnsanların Kimyasal Maddelere Maruz Kalması: Modelleme Yaklaşımları, Üreme Toksisite ve Güvenlik Değerlendirmesi: Yeni Yöntemler ve Akıllı Test Stratejileri, Yuvarlak Masa Tartışması: *In Vitro* Testler ve Karar

Verme, Bo Holmstedt Konferansı: *In Vitro* Test Sistemlerinde Metabolik Kabiliyet ve Farklılıklar, İlaçların Karsinojenitesi, Çevresel Kimyasal Maddeler ve Adjuvan Aktiviteleri, Karsinojenlerin Zararları ve Risk Esaslı Sınıflandırılmaları, İleri Mutajenitede Yeni Yöntem ve Stratejiler, Çevrede Endokrin Bozukluklar: Endokrin Aktivite Tayininde Artan Duyarlılık, Toksik Maddelere Cevap Olarak Hücre Ölümü: Hücrel Çevrenin Rolü, Saç Boyalarının Güvenliliği, İdiyosenkratik İlaç Reaksiyonlarının Moleküler Toksikolojisi ve Nano Risk konu başlıkları altında toplam 86 adet sözlü sunum yapılmıştır. Ayrıca kongrede 506 adet poster bildirisi yer almıştır.

Sonuç olarak, Amsterdam şehri, 44'üncü EUROTOX Kongresi'ne ev sahipliği yaparak önemli bir organizasyonu başarıyla tamamlamıştır.

Haberler

■ Türk Toksikoloji Derneği'nin 10. Olağan Genel Kurulu, 19 Ekim 2007 tarihinde Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmiştir.

■ Genel Kurul toplantısında alınan kararlardan ilki, ülkemizde toksikoloji alanında bilimsel yetkinliği olmayanlarca yapılan etik ihlallere karşı derneğin tavrı konusunda; diğer karar ise dernek bünyesinde toksikolojinin günümüz koşullarında öncelikli olduğu düşünülen 5 farklı çalışma alanında kalıcı alt çalışma grupları oluşturulmasıyla ilgilidir. Bu çalışma grupları, Klinik Toksikoloji, Toksikolojik Risk Değerlendirme, Çevresel Mutajenezis, Çevre ve Ekotoksikoloji, Farmakovijilans ve İlaç Güvenliliği'dir.

■ Derneğimiz üyelerinden Doç. Dr. Hande Güler Orhan ve Doç. Dr. Kemal Büyükgüzül 16-21 Mart 2008 tarihleri arasında Seattle, ABD'de düzenlenen olan SOT (Society of Toxicology) Kongresine katılabilmek için derneğimiz referansıyla başvurdukları "Astra Zeneca Fellowship-Travel Award" ödülünü kazanmışlardır.

MEDYADA TTD

TTD'nin Temsil Edildiği Toplantı ve Programlar

- Üyelerimizden IUTOX eski başkanı Prof. Dr. Ali Esat Karakaya, Aralık 2007'de Kanal B'de yayınlanan bir programa "Çocuklarda Kurşun Zehirlenmesi" □ konusunda konuşmacı olarak katılmıştır.
- □21 Kasım 2007-çarşamba günü TRT-FM'de 22.00'de "Geceye Doğru" Programı'nda tüketici ürünlerinde ve oyuncaklarda bulunan toksik maddelerle ilgili derneği-□ mizin görüşleri dernek genel sekreteri Doç. Dr. Hilmi Orhan tarafından aktarılmıştır.
- □23 Aralık 2007-Pazar günü TRT Trabzon Radyosu'nda saat 13.30'da tüketici ürünlerinde ve oyuncaklarda bulunan toksik maddelerle ilgili olarak derneğimizin□ görüşleri dernek genel sekreteri Doç. Dr. Hilmi Orhan tarafından aktarılmıştır.

Çanakale Tabip Odası yayını "Ulak Dergisi"nde yayınlanan "Siyanür Toksisitesi" yazısında TTD web sayfasından alıntı yapılmıştır.

ULAK
Çanakale Tabip Odası Bülteni
Sayı: 4
Eylül 2007

SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM, AİLE HEKİMLİĞİ, KAMU HASTANELERİ BİRLİĞİ YASA TASARISI TAM GÜN UYGULAMALARI

AKCANS A Sağlam Temeller Kurar

www.akcansa.com.tr

ULAK

"Kazdağı madenlerin getireceği ekonomik girdiyi, madenler olmadan da sağlayor..."

Hiç NALBANT
Çevre Platformu Başkanı
Zeynep Mülkemler Oğuz Saka Bk.

SIYANÜR BİRLİKLERİNİN İNSANDA ZARARLI ETKİLERİ

30

ULAK

Çocuklarda Kurşun Zehirlenmesi

Çocuklarda Kurşun Zehirlenmesi

Çocuklarda Kurşun Zehirlenmesi

31

Akademik Aşamalar

Profesör Unvanı Alan Öğretim Üyeleri:

Prof. Dr. Güliden Z. Omurtay
(Marmara Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Toksikoloji A.D.)

Doçent Unvanı Alan Öğretim Üyeleri:

Doç. Dr. Bülent Ergun
(Anadolu Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Farmasötik Toksikoloji A.D.)

Yrd. Doç. Unvanı Alan Öğretim Üyeleri:

Yrd. Doç. Dr. Gonca Çakmak Demircigil
(Gazi Üniv. Eczacılık Fakültesi)

Doktora Tezi

Yrd. Doç. Dr. Seval İzdeş (Eylül 2007)

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ali Esat Karakaya (Gazi Üniv. Eczacılık Fakültesi)

Tezin Adı : Atık Anestezik Gazlara Maruz Kalan Anestezi Personelinin Lenfositlerindeki DNA Hasarının Total Antioksidan Kapasitesi ve GSH Düzeyi ile İlişkisinin Değerlendirilmesi

Ela Kadioğlu (Şubat 2008)

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Ali Esat Karakaya (Gazi Üniv. Eczacılık Fakültesi)

Tezin Adı : Barrett Özofagus Hastalığına Genetik Duyarlılıkta Oksidatif DNA Hasarı, DNA Onarım Kapasitesi ve İlgili Bazı Gen Polimorfizmlerinin Rolünün Araştırılması

Yüksek Lisans Tezi

Esra Tufan Emence (Haziran 2007)

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Benu Karahalil (Gazi Üniv. Eczacılık Fakültesi)

Tezin Adı : Akciğer Kanseri Hastalarında Bireysel Duyarlılık ve OGG1 Genetik Polimorfizmi Arasındaki İlişkinin Tayini

Gülsüm Gençtaşlan (Ekim 2007)

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Tülay Çoban (Ankara Üniv. Eczacılık Fakültesi)

Tezin Adı : Türkiye'de Tıbbi Amaçlı Kullanılan Bazı Bitkilerin Antioksidan Etkilerinin Taranması

Bilimsel Toplantılar

10th EUROPEAN ISSX Meeting

18-21 Mayıs 2008, Viyana- Avusturya,
<http://www.issx.org/Vienna2008.org>

Biomarker World Congress

19-21 Mayıs 2008, Philadelphia, Pennsylvania- A.B.D.
www.biomarkerworldcongress.com

SETAC Europe 18th Annual Meeting

25-29 Mayıs 2008 Warsaw- Polonya,
<http://www.setac.eu/warsaw/>

7th Xenobiotic Metabolism and Toxicity Workshop of Balkan Countries

3-6 Haziran 2008, Novi Sad-Sırbistan
<http://www.7thxmtw.org>

Environmental Toxicology 2008 Second International Conference on Environmental Toxicology

4 - 6 Haziran 2008, Granada- İspanya
<http://www.wessex.ac.uk/conferences/2008/toxic08/index.html>

The World Congress on In Vitro Biology

14 -18 Haziran, 2008 Tucson, Arizona- A.B.D.
<http://www.sivb.org/meetings.asp>

Pharmacogenetics and Pharmacogenomics: Adverse Drug Reactions

27 Haziran-2 Temmuz 2008, Sant Feliu de Guixols- İspanya
<http://www.esf.org/activities/esf-conferences/details/confdetail269.html>

5th SETAC World Congress

3 - 7 Ağustos 2008, Sydney Convention and Exhibition Centre, Sydney-Avustralya
<http://www.setac2008.com/>

28th International Symposium on Halogenated Persistent Organic Pollutants (Dioxin 2008)

17- 22 Ağustos 2008, Birmingham- İngiltere
<http://www.dioxin2008.org/>

AIR POLLUTION 2008 Sixteenth International Conference on Modelling, Monitoring and Management of Air Pollution

22- 24 Eylül 2008, Skiathos-Yunanistan
<http://www.wessex.ac.uk/conferences/2008/air08/index.html>

15th International Congress on In Vitro Toxicology

25-28 Eylül 2008, Stockholm-İsveç,
<http://www.estiv2008.org/>

45th Congress of the European Societies of Toxicology (EUROTOX 2008)

5-8 Ekim 2008, Rodos-Yunanistan,
<http://www.eurotox2008.org>

1st International Conference on Dermatotoxicology

22-25 Ekim 2008, Bilderberg Kasteel, Vaalsbroek- Hollanda
<http://www.iuf.uni-duesseldorf.de/dermatotox2008/>

Bursa Meslek Hastalıkları Sempozyumu

21-23 Kasım 2008, Bursa,
www.nisam.org

Üyelik İşlemleri için Gerekli Belgeler

1. **AŞAMA** : Ekteki Üye Başvuru Formu'nu doldurup kendi adınızla kaydettikten sonra (örneğin Üye başvuru formu-Burak ARICI.doc) dernek genel sekreterliğine e-posta (hilmi@tr.net) ile ulaştırınız.

2. **AŞAMA** : Başvurunuzun Dernek Yönetim Kurulu tarafından incelenip uygun bulunması durumunda e-posta ile sizden istenmesinin ardından aşağıdaki belgeleri elden, normal posta ya da kurye yoluyla Dernek Genel Sekreterliği'ne ulaştırınız (Adres: Doç. Dr. Hilmi Orhan, Ege Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Toksikoloji Anabilim Dalı, 35100 Bornova-İZMİR):

- 1) Banka dekontu (Akbank Gazi Üniversitesi Şubesi, Şube Kodu: 932, Hesap No: 0056143 no'lu Türk Toksikoloji Derneği hesabına dernek internet sitesinde (www.turktox.org.tr) belirtilen giriş aidatı)
- 2) Nüfus cüzdanı sureti,
- 3) Üyelik talebine dair Türk Toksikoloji Derneği Başkanlığı'na hitaben dilekçe,
- 4) 2 adet vesikalik fotoğraf
- 5) Adınıza doldurduğunuz üye başvuru formunuzun bir adet çıktısı *Sonuç size resmi mektupla bildirilecektir.*

Toksikoloji Bülteni

Türk Toksikoloji Derneği Yayın Organı

Sahibi : Prof. Dr. Binay (Can) Eke
Yazı İşleri Müdürü : Doç. Dr. Hilmi Orhan
Yazışma Adresi : Gazi Üniversitesi
Eczacılık Fakültesi Toksikoloji
Ana Bilim Dalı, 06330 Hipodrum-ANKARA

Bülten Yayın Kurulu Künyesi

Doç. Dr. Ahmet AYDIN
Doç. Dr. Hande GÜNER ORHAN
Yrd. Doç. Dr. Gonca ÇAKMAK DEMİRCİGİL
Dr. Ecz. İlker ATEŞ
Uzm. Ecz. İpek BOŞGELMEZ

toksikoloji bülteni

Türk Toksikoloji Derneği Yayın Organı
2008 | Sayı 28 |

Bültende yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Bülten, ücretsiz olarak Türk Toksikoloji Derneği üyelerine gönderilir.